Europos Parlamentas
2024-2029

PRIIMTI TEKSTAI

P10_TA(2026)0050

Sprendimai subrangos grandinių ir tarpininkų vaidmens srityse siekiant apsaugoti darbuotojų teises

2026 m. vasario 12 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl sprendimų subrangos grandinių ir tarpininkų vaidmens srityse siekiant apsaugoti darbuotojų teises (2025/2133(INI))

Europos Parlamentas,

– atsižvelgdamas į Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 16 ir 31 straipsnius,

– atsižvelgdamas į Europos socialinių teisių ramstį,

– atsižvelgdamas į 1996 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje su pakeitimais[1], padarytais Direktyva (ES) 2018/957,

– atsižvelgdamas į 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/67/ES dėl Direktyvos 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje vykdymo užtikrinimo ir kuria iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1024/2012 dėl administracinio bendradarbiavimo per Vidaus rinkos informacinę sistemą (IMI reglamentas)[2],

– atsižvelgdamas į 2011 m. balandžio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/36/ES dėl prekybos žmonėmis prevencijos, kovos su ja ir aukų apsaugos, pakeičiančią Tarybos pamatinį sprendimą 2002/629/TVR, su pakeitimais, padarytais Direktyva (ES) 2024/1712[3],

– atsižvelgdamas į 2009 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2009/52/EB, kuria numatomi sankcijų ir priemonių

---

1 OL L 18, 1997 1 21, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/1996/71/oj.
2 OL L 159, 2014 5 28, p. 11., ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/67/oj.
3 OL L 101, 2011 4 15, p. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2011/36/oj.

nelegaliai esančių trečiųjų šalių piliečių darbdaviams būtiniausi standartai[4] (Direktyva dėl sankcijų darbdaviams),

– atsižvelgdamas į 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB[5],

– atsižvelgdamas į 2024 m. birželio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą (ES) 2024/1760 dėl įmonių tvarumo išsamaus patikrinimo, kuria iš dalies keičiama Direktyva (ES) 2019/1937 ir Reglamentas (ES) 2023/2859[6],

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 30 d. Komisijos ataskaitą dėl 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/957, kuria iš dalies keičiama Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje, taikymo ir įgyvendinimo (COM(2024)0320),

– atsižvelgdamas į 2025 m. gegužės 26 d. Komisijos ataskaitą „Europos darbo institucijos (EDI) vertinimas“ (COM(2025)0256),

– atsižvelgdamas į 2020 m. gruodžio 3 d. Komisijos komunikatą „2021–2027 m. ES darbuotojų sveikatos ir saugos strateginė programa. Darbuotojų sauga ir sveikata kintančiame darbo pasaulyje“ (COM(2021)0323), įskaitant principą „vizija – nulis“, taikomą su darbu susijusioms mirtims ES,

– atsižvelgdamas į 2020 m. gegužės mėn. Komisijos leidinį „Veiksmingų socialiai atsakingų viešųjų pirkimų užtikrinimas. 71 gerosios praktikos atvejis“[7],

– atsižvelgdamas į 2025 m. EDI ataskaitą „Trečiųjų šalių piliečių komandiravimas: rangos sutarčių grandinės, įdarbinimo modeliai ir vykdymo užtikrinimo klausimai“[8],

– atsižvelgdamas į 2023 m. vasario mėn. EDI ataskaitą „Valstybių narių bendradarbiavimo praktika, galimybės ir iššūkiai, konkrečiai susiję su trečiųjų šalių piliečių komandiravimu“[9],

– atsižvelgdamas į 2023 m. rugsėjo 20 d. EDI ataskaitą „Statybos sektorius: informacijos teikimo, darbo jėgos judumo teisės aktų

---

4 OL L 168, 2009 6 30, p. 24, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2009/52/oj.
5 OL L 94, 2014 3 28, p. 65, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/24/oj.
6 OL L, 2024/1760, 2024 7 5, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1760/oj.
7 https://data.europa.eu/doi/10.2826/844552.
8 https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2025-03/ELA-posting-third-country-nationals-report.pdf.
9 https://www.ela.europa.eu/sites/default/files/2023-04/ela-report-posting-third-country-nationals.pdf.

vykdymo užtikrinimo, socialinės apsaugos koordinavimo taisyklių ir valstybių narių bendradarbiavimo problemos“[10],

– atsižvelgdamas į 2024 m. gruodžio mėn. Europolo ataskaitą „Išnaudoti teisėtumą: kaip didžiausią grėsmę keliantys ES nusikaltėlių tinklai piktnaudžiauja teisėtomis verslo struktūromis“,

– atsižvelgdamas į Tarptautinės darbo organizacijos (TDO) gairių dėl bendrųjų darbo inspekcijos principų 10 straipsnį,

– atsižvelgdamas į TDO konvenciją dėl privačių įdarbinimo agentūrų (1997 m. Konvencija Nr. 181),

– atsižvelgdamas į TDO konvenciją dėl saugos ir sveikatos statybos pramonėje (1988 m. Konvencija Nr. 167),

– atsižvelgdamas į savo 2021 m. lapkričio 25 d. rezoliuciją dėl Europos socialinio draudimo paso įvedimo siekiant pagerinti skaitmeninį socialinės apsaugos teisių įgyvendinimą ir sąžiningą judumą[11],

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. kovo 13 d. rezoliuciją „Restruktūrizavimo procesų socialiniai ir užimtumo aspektai: būtinybė apsaugoti darbo vietas ir darbuotojų teises“[12],

– atsižvelgdamas į savo 2024 m. sausio 18 d. rezoliuciją dėl Europos darbo institucijos įgaliojimų peržiūros[13],

– atsižvelgdamas į savo 2025 m. rugsėjo 9 d. rezoliuciją dėl viešųjų pirkimų[14],

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 16 d. La Hulpės deklaraciją dėl Europos socialinių teisių ramsčio ateities,

– atsižvelgdamas į 2024 m. sausio 31 d. Val Diušeso aukščiausiojo lygio susitikimo su socialiniais partneriais Trišalę deklaraciją dėl klestinčio Europos socialinio dialogo,

– atsižvelgdamas į 2013 m. sausio 31 d. Komisijos žaliąją knygą dėl nesąžiningos prekybos praktikos Europos įmonių tarpusavio maisto ir ne maisto produktų tiekimo grandinėje (COM(2013)0037),

– atsižvelgdamas į 2025 m. sausio 29 d. Komisijos komunikatą „ES konkurencingumo kelrodis“ (COM(2025)0030),

---

10 https://www.ela.europa.eu/en/publications/construction-sector-issues-information-provision-enforcement-labour-mobility-law.
11 OL C 224, 2022 6 8, p. 81.
12 OL C, C/2025/3156, 2025 6 20, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2025/3156/oj.
13 OL C, C/2024/5741, 2024 10 17, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/5741/oj.
14 Priimti tekstai, P10_TA(2025)0174.

– atsižvelgdamas į EUROFOUND šeštąjį Europos darbo sąlygų tyrimą,

– atsižvelgdamas į 2024 m. rugsėjo 9 d. Mario Draghi pranešimą „Europos konkurencingumo ateitis“ (M. Draghi pranešimas),

– atsižvelgdamas į 2024 m. balandžio 17 d. Enrico Lettos pranešimą „Daug daugiau nei rinka. Sparta, saugumas ir solidarumas – bendrosios rinkos įgalinimas siekiant tvarios ateities ir klestėjimo visiems ES piliečiams“ (E. Letta pranešimas),

– atsižvelgdamas į 2025 m. vasario 14 d. Nyderlandų, Belgijos, Danijos, Vokietijos, Italijos, Latvijos ir Liuksemburgo pozicijos dokumentą dėl Komisijos 2024–2029 m. kadencijos ES politikos prioritetų ir teisingo trečiųjų šalių piliečių komandiravimo,

– atsižvelgdamas į 2017 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimą su viešaisiais pirkimais susijusioje byloje C-298/15 *UAB „Borta“ prieš VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją*[15],

– atsižvelgdamas į nacionalines kovos su išnaudojimu darbe, priverčiamuoju darbu ir nedeklaruojamu darbu strategijas[16],

– atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 55 straipsnį,

– atsižvelgdamas į Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonę,

– atsižvelgdamas į Užimtumo ir socialinių reikalų komiteto pranešimą (A10-0256/2025),

A. kadangi Europos socialinių teisių ramsčio 5 principe primenama, kad darbuotojai, nesvarbu, kokia jų darbo santykių rūšis ir trukmė, turi teisę į sąžiningą ir vienodą požiūrį, kiek tai susiję su darbo sąlygomis, galimybe naudotis socialine apsauga ir galimybe mokytis; kadangi jame taip pat primenama, kad darbo santykiai, kuriuose sudaromos mažų garantijų darbo sąlygos, turėtų būti neleidžiami;

B. kadangi laisvė teikti tarpvalstybines paslaugas yra vienas iš keturių pagrindinių bendrosios rinkos principų ir kadangi subranga yra laisvės teikti paslaugas ir įsisteigimo laisvės dalis; kadangi ES turi išsaugoti ir didinti savo konkurencingumą, kad įmonės galėtų

---

15 2017 m. balandžio 5 d. Teisingumo Teismo sprendimas, *UAB „Borta“ prieš VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkciją*, C-298/15, ECLI:EU:C:2017:266.

16 Žr., pvz.: Vokietijos federalinės darbo ir socialinių reikalų ministerijos *Nationaler Aktionsplan gegen Arbeitsausbeutung und Zwangsarbeit (2025)*; Italijos darbo ir socialinės politikos ministerijos *Piano nazionale per la lotta al lavoro sommerso (2022)*; Ispanijos įtraukties, socialinės apsaugos ir migracijos ministerijos *Plan de Acción contra el Trabajo Forzoso (2021)*; Švedijos vyriausybės *Nationell strategi mot arbetslivskriminalitet (2022)* ir papildomai Norvegijos vyriausybės *Strategi mot arbeidslivskriminalitet (2021)*.

klestėti, ypatingą dėmesį skiriant mažosioms ir vidutinėms įmonėms (MVĮ); kadangi ji taip pat turi sukurti aiškias ir proporcingas taisykles, kuriomis nebūtų užkraunama nereikalinga našta, ir sustiprinti vykdymo užtikrinimą;

C. kadangi išnaudojimas darbe ir piktnaudžiavimas ES darbo rinkoje yra rimta problema didelės rizikos sektoriuose, pasireiškianti įvairiomis formomis, įskaitant su darbu susijusį nusikalstamumą, nedeklaruojamą darbą, nelegalų darbą, šešėlinę ekonomiką, socialinį dempingą, išnaudojimą darbe ir šiuolaikinę vergovę, bet jais neapsiribojant;

D. kadangi kai kuriuose sektoriuose, pvz., statybos, žemės ūkio, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugų, namų ūkio darbų, transporto ir logistikos, mėsos ir maisto perdirbimo, valymo ir priežiūros paslaugų sektoriuose, išnaudojimo darbe ir piktnaudžiavimo rizika yra didesnė[17]; kadangi subrangos ir tarpininkavimo darbe, ypač priežiūros, valymo ir apgyvendinimo bei maitinimo paslaugų sektoriuose, neproporcingai atstovaujama moterims;

E. kadangi išnaudojimo ir piktnaudžiavimo darbe pasekmės daro poveikį ne tik darbuotojams, kuriems taikomos nesąžiningos ir nesaugios darbo sąlygos, kurie gauna nepakankamą darbo užmokestį, gyvena labai prastos kokybės būste ir dirba mažų garantijų darbą, bet jos taip pat daro poveikį įmonėms, ypač MVĮ, kurios susiduria su nesąžininga konkurencija ir bendrosios rinkos iškraipymais;

F. kadangi Europolas pabrėžia, kad 86 proc. didžiausią žalą darančių nusikaltėlių tinklų, vykdydami nusikalstamą veiklą, naudojasi teisėtomis verslo struktūromis, o tai kelia didelę grėsmę sąžiningai konkurencijai Europos bendrojoje rinkoje; kadangi Komisijos analizė ir EDI veiklos įžvalgos rodo, kad padidėjo išnaudojimo darbe ir piktnaudžiavimo rizika, susijusi su ilgomis ir sudėtingomis subrangos grandinėmis, taip pat su nesąžiningomis tarpininkavimo darbo srityje formomis[18];

G. kadangi daugumoje sektorių, kuriems būdinga didelė išnaudojimo

---

17 Europos Komisija, Ketvirtoji kovos su prekyba žmonėmis pažangos ataskaita (COM(2022)0736); Europos Komisija, Penktoji kovos su prekyba žmonėmis pažangos ataskaita (COM(2025)0008).

18 EDI, *Trečiųjų šalių piliečių komandiravimas: rangos sutarčių grandinės, įdarbinimo modeliai ir vykdymo užtikrinimo klausimai* (2025); EDI, *Kova su nedeklaruojamu darbu ir trečiųjų šalių piliečių darbuotojų išnaudojimu darbe* (2021); EDI, *Kova su nedeklaruojamu darbu tiekimo grandinėse. Mokymosi išteklių dokumentas* (2022); Komisijos ataskaita dėl 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/957, kuria iš dalies keičiama Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje, taikymo ir įgyvendinimo (COM(2024)0320),

darbe rizika, dažniausias lemiamas veiksnys yra didelis darbo intensyvumas, taip pat priklausomybė nuo ilgų ir vertikaliai bei horizontaliai sudėtingų subrangos grandinių[19], o tai kenkia skaidrumui, socialinių partnerių vaidmeniui, taikytinoms kolektyvinėms sutartims bei demokratijai darbe; kadangi didelės rizikos sektoriai taip pat dažnai siejami su didele priklausomybe nuo įdarbinimo tarpininkų, komandiruotų darbuotojų, ES mobiliųjų darbuotojų ir ne ES piliečių; kadangi kai kurios nestandartinės užimtumo formos ir sudėtingi tarpvalstybiniai susitarimai gali nulemti neaiškią atsakomybę, trukdyti didinti informuotumą ir apsunkinti taikytinos darbo teisės ir kolektyvinių sutarčių vykdymą, taip pat darbo leidimų, socialinio draudimo įmokų, mokesčių mokėjimų ir darbuotojų tapatybės tikrinimą;

H. kadangi darbuotojų sveikatos ir saugos teisės aktų nesilaikymas yra sudedamoji išnaudojimo darbe dalis, todėl kenkiama požiūriui į nulinio su darbu susijusių mirčių skaičiaus viziją, kaip nustatyta Komisijos 2021–2027 m. ES darbuotojų sveikatos ir saugos strateginėje programoje; kadangi TDO konvencijoje Nr. 167 pagrindiniams rangovams nustatyta pareiga koordinuoti profesinės saugos ir sveikatos priemones;

I. kadangi sukčiaujančių ir nusikalstamų subjektų buvimas Europos darbo vietose taip pat kelia pavojų saugumui, ypač kai tai daro poveikį ypatingos svarbos sektoriams, pvz., transporto ir logistikos, statybos, energetikos ir sveikatos priežiūros sektoriams arba veiklai, kurią vykdant galima patekti į saugumo požiūriu svarbias darbo vietas, visų pirma valymo ir priežiūros paslaugų sektoriuose;

J. kadangi, Komisijos[20] ir EDI atvejo tyrimo duomenimis[21], komandiruojama vis daugiau darbuotojų iš trečiųjų šalių ir vienas iš keturių komandiruotų darbuotojų yra trečiosios šalies pilietis; kadangi mobilieji darbuotojai ir darbuotojai migrantai, įskaitant darbuotojus iš trečiųjų šalių, yra ypač pažeidžiami išnaudojimo darbe ir su darbu susijusio nusikalstamumo atžvilgiu ir dažnai atsiduria priklausomybės nuo vizų, darbo leidimų, kelionių tvarkos ir

---

19 Komisijos komunikatas „Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 101 straipsnio taikymo horizontaliesiems bendradarbiavimo susitarimams gairės“ (OL C 259, 2023 7 21, p. 1).

20 Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas, EFTHEIA, HIVA-KU Leuven, IRIS, Milieu ir WIIW, *Posting of workers – Collection of data from the prior declaration tools – Reference year 2022* (*Darbuotojų komandiravimas. Duomenų rinkimas iš išankstinio deklaravimo priemonių. 2022 ataskaitiniai metai*, Europos Sąjungos leidinių biuras, 2024.

21 EDI ataskaita dėl komandiruotų trečiųjų šalių piliečių rangos sutarčių grandinių ir įdarbinimo modelių, 2025 m. kovo mėn., ir EDI ataskaita „Valstybių narių bendradarbiavimo praktika, galimybės ir iššūkiai, konkrečiai susiję su trečiųjų šalių piliečių komandiravimu“, 2023 m. vasario mėn.

apgyvendinimo spiralėje; kadangi trečiųjų šalių piliečiai yra mažiau linkę jungtis į profesines sąjungas ar prie jų prisijungti ir susiduria su didesniais sunkumais siekdami pasinaudoti teisingumo sistema ir apginti savo teises;

K. kadangi vis dažniau taikoma nesąžininga praktika, kai ne ES piliečiai įdarbinami dirbti ne darbo vietos valstybėje narėje, o tik tam, kad būtų komandiruoti dirbti kitoje valstybėje narėje; kadangi EDI nustatė, kad tai yra didėjanti vykdymo užtikrinimo problema[22];

L. kadangi horizontalioji ir vertikalioji subranga yra esminė praktika daugelyje sektorių, visų pirma kalbant apie didelio masto projektus, sudaranti palankesnes sąlygas lanksčiai naudotis specializuotomis ekspertinėmis žiniomis ir ekonomiškai efektyviai tenkinti konkrečius poreikius; kadangi subranga yra svarbus užimtumo srities elementas, ypač MVĮ ir labai mažoms įmonėms; kadangi subranga gali sukurti pridėtinę vertę perkančiosioms organizacijoms, padidinti veiksmingumą ir inovacijas, visų pirma sektoriuose, kurie susiduria su pasauline konkurencija; kadangi subranga savaime nėra probleminis dalykas, ypač tais atvejais, kai reikia specifinės kompetencijos; kadangi gerai veikianti subranga yra svarbi sąžiningai konkurencijai ES ir ypač naudinga MVĮ; kadangi subrangos mastas įvairiuose sektoriuose ir įmonėse labai skiriasi;

M. kadangi ilgos ir sudėtingos subrangos grandinės vis dėlto gali iškreipti sąžiningą konkurenciją, užgožti atskaitomybę, pakenkti darbuotojų teisėms ir padidinti riziką, susijusią su sukčiavimu, išnaudojimu darbe, nusikaltėlių įsiskverbimu ir darbuotojų profesine sveikata bei sauga, ypač didelės rizikos sektoriuose ir tarpvalstybinio darbo atvejais; kadangi tam tikrais atvejais dėl skaidrumo ir priežiūros trūkumo išplėstiniuose subrangos susitarimuose perkančiosioms organizacijoms gali būti sunkiau užtikrinti taikytinos ES ir nacionalinės teisės laikymąsi;

N. kadangi taisyklės, kuriomis ribojama subranga, galėtų pakenkti įmonių vertės grandinėms, ypač sektoriuose, kurie susiduria su pasauline konkurencija; kadangi tokios priemonės turi būti suderintos su poreikiu apsaugoti MVĮ, veikiančias sektoriuose, kuriuose piktnaudžiavimo subranga rizika yra nedidelė ir, priešingai nei didelės rizikos sektoriuose, nereikia riboti subrangos grandinių; kadangi solidarioji atsakomybė subrangos grandinėse turi dvejopą tikslą – teikti pagalbą darbuotojams, kurie buvo išnaudojami, ir skatinti rangovus visoje grandinėje savanoriškai apriboti subrangos ilgį ir sudėtingumą;

O. kadangi kai kurios valstybės narės yra priėmusios teisės aktus, kuriais tam tikruose sektoriuose ribojamas subrangos grandinių ilgis

---

22 EDI ataskaita „Trečiųjų šalių piliečių komandiravimas: rangos sutarčių grandinės, įdarbinimo modeliai ir vykdymo užtikrinimo klausimai“, 2025.

arba ji apskritai draudžiama[23], todėl padidėjo tiesiogiai įdarbintų darbuotojų skaičius; kadangi Komisija mano, kad subrangos grandinių lygmenų skaičiaus apribojimas ir (arba) atsakomybės subrangos atveju išplėtimas apimant visą grandinę galėtų padėti valstybėms narėms, kaip pagrindiniams už darbuotojų komandiravimo taisyklių vykdymo užtikrinimą atsakingiems subjektams, ir, kai taikytina, socialiniams partneriams proporcingai ir nediskriminuojant padidinti skaidrumą ir atsakomybę subrangos grandinėse[24]; kadangi kai kurios įmonės savanoriškai apribojo savo subrangos grandinių ilgį;

P. kadangi tarpininkavimo darbo srityje praktika nėra apibrėžta ES teisėje, išskyrus darbą per laikinojo įdarbinimo įmonę[25]; kadangi tarpininkavimas darbo srityje gali būti įvairių formų, pradedant įsitvirtinusiomis bendrovėmis ir baigiant individualiomis įdarbinimo agentūromis; kadangi net neoficialūs tarpininkai ir abejotinos reputacijos tarpininkai gali apsimesti įdarbinimo tarpininkais;

Q. kadangi nesąžininga prekybos praktika, įskaitant pirkimą už mažesnę nei tvarios gamybos sąnaudų kainą, trumpų užsakymo įvykdymo laikotarpių nustatymą ir pavėluotus mokėjimus, yra laikoma pagrindiniais piktnaudžiavimą subranga skatinančiais veiksniais; kadangi viešųjų pirkimų sutartyse kaip subrangovės dalyvaujančios MVĮ dažnai nukenčia dėl pagrindinių rangovų pavėluotų mokėjimų;

R. kadangi sektoriuose, kuriuose dažnai sudaromos subrangos sutartys, praktika, užtikrinanti, kad darbuotojai, perkeliami dėl to, jog pasikeitė rangovas, išlaikytų savo teises ir darbo sąlygas, yra esminė apsaugos priemonė siekiant užtikrinti užimtumo stabilumą, sveikatos ir saugos standartus ir išvengti socialinio dempingo;

S. kadangi kai kuriais atvejais nereguliuojami ar įdarbinimo tarpininkais apsimetę subjektai naudojami siekiant nuslėpti ir apeiti

---

23 Europos Komisijos Užimtumo, socialinių reikalų ir įtraukties generalinis direktoratas, ECORYS, HIVA-KU Leuven, Spark Legal and Policy Consulting ir wmp consult, *Study supporting the Monitoring of the Posting of Workers Directive 2018/957/EU and of the Enforcement Directive 2014/67/EU – The situation of temporary cross-border mobile workers and workers in subcontracting chains* (*Tyrimas, kuriuo grindžiama Darbuotojų komandiravimo direktyvos (ES) 2018/957 ir Vykdymo užtikrinimo direktyvos 2014/67/ES stebėsena. Laikinųjų tarpvalstybinių mobiliųjų darbuotojų ir subrangos grandinių darbuotojų padėtis*), Europos Sąjungos leidinių biuras, 2024.

24 Komisijos ataskaita dėl 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/957, kuria iš dalies keičiama Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje, taikymo ir įgyvendinimo (COM(2024)0320).

25 Komisijos ataskaita dėl 2018 m. birželio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2018/957, kuria iš dalies keičiama Direktyva 96/71/EB dėl darbuotojų komandiravimo paslaugų teikimo sistemoje, taikymo ir įgyvendinimo (COM(2024)0320).

darbo teisę ir darbdavio atsakomybę, visų pirma didelės rizikos sektoriuose; kadangi piktnaudžiaujamojo pobūdžio įdarbinimo ir tarpininkavimo praktika dažnai susijusi su informacijos klastojimu ar nepateikimu, rašytinių sutarčių nepateikimu, neteisėtų įdarbinimo mokesčių nustatymą, pernelyg didelių apgyvendinimo išlaidų atskaitymą iš darbo užmokesčio, darbuotojų apmokestinimą už transportą, mokymą, įrangą ar darbo leidimus, pasų konfiskavimą arba priverčiamąjį darbą ar profesinių sąjungų veiklos ardymą; kadangi geresni ir tikslingesni darbo inspekcijos patikrinimai gali padėti kovoti su tokiais pažeidimais;

T. kadangi reaguodamos į šiuos iššūkius kelios ES šalys priėmė nacionalinius veiksmų planus ir politiką, kuriais siekiama kovoti su išnaudojimu darbe, be kita ko, ėmėsi veiksmų, kuriais siekiama spręsti piktnaudžiavimo subrangos grandinėse ir įdarbinimo tarpininkų piktnaudžiavimo problemą[26];

U. kadangi reaguodami į šiuos iššūkius socialiniai partneriai ES, nacionaliniu ir vietos lygmenimis, taip pat sektorių ir tarpsektoriniu lygmeniu ėmėsi priemonių problemoms, susijusioms su piktnaudžiavimu subranga ir įdarbinimo tarpininkavimu, spręsti, be kita ko, vykdydami kolektyvines derybas ir bendras iniciatyvas, kuriomis apsaugomos rimtos įmonės ir darbuotojų teisės;

V. kadangi jau yra konkrečių teisės aktų, kuriais reglamentuojama civilinės aviacijos subranga, įskaitant orlaivių nuomą, įgulą, techninę priežiūrą ir draudimą, dar vadinamą „nuoma su įgula“; kadangi padaugėjo nuomos su įgula naudojimo atvejų, taip pat ir ne pagal numatytą paskirtį, t. y. siekiant užtikrinti pajėgumus piko metu; kadangi Komisija, atlikdama būsimą Oro susisiekimo paslaugų reglamento[27] peržiūrą, turėtų spręsti problemas, susijusias su nuoma su įgula;

---

26 Pavyzdžiui, Švedija (https://www.regeringen.se/contentassets/f6f461b310984b598ee4f7a2d83350d0/nationell-strategi-mot-arbetslivskriminalitet.pdf), Suomija (https://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/165395/TEM_2024_5.pdf), Italija, Vokietija (https://www.bmas.de/DE/Service/Presse/Meldungen/2025/nationaler-aktionsplan-gegen-arbeitsausbeutung-und-zwangsarbeit-beschlossen.html), Ispanija ir Norvegija (https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/strategi-mot-arbeidslivskriminalitet-2021/id2831867/).

27 2008 m. rugsėjo 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1008/2008 dėl oro susisiekimo paslaugų teikimo Bendrijoje bendrųjų taisyklių (OL L 293, 2008 10 31, p. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/1008/oj).

W. kadangi Komisija atkreipia dėmesį į Norvegijos Šieno modelį[28], kurį bendrai parengė Šieno savivaldybė, profesinės sąjungos ir darbdavių organizacijos ir kuriame nustatomi griežti apribojimai, susiję su ilgomis subrangos pakopomis ir išankstiniu laikinos darbo jėgos patvirtinimu, siekiant užtikrinti atskaitomybę ir deramas darbo sąlygas didelės rizikos sektoriuose;

X. kadangi valstybės narės, Komisija ir socialiniai partneriai La Hulpės deklaracijoje įsipareigojo ypatingą dėmesį skirti priemonėms subrangos ir agentūrų darbo srityse, pripažindami bendrus iššūkius, kylančius dėl šių dviejų reiškinių Europos darbo rinkose; kadangi E. Lettos pranešime pabrėžiama, kad būtina nedelsiant reglamentuoti subrangos praktiką, siekiant užkirsti kelią išnaudojimui ir piktnaudžiavimui; kadangi pranešime įspėjama, kad nekontroliuojamos subrangos grandinės gali lemti darbo standartų blogėjimą, socialinį dempingą ir kenkimą sąžiningai konkurencijai, taip pat pareigų sveikatos ir saugos srityje pažeidimus;

Y. kadangi pagal Direktyvos 2014/67/ES 12 straipsnio 2 dalį valstybės narės privalo nustatyti atsakomybę subrangos atveju, kai darbuotojai komandiruojami statybos sektoriuje, o 12 straipsnio 1 dalyje numatyta galimybė ją taikyti ir kitiems sektoriams ir nustatyti griežtesnes atsakomybės taisykles;

Z. kadangi dauguma valstybių narių taiko tam tikras taisykles dėl subrangos grandinių ir įdarbinimo tarpininkų, atsižvelgdamos į nacionalinius ypatumus; tačiau kadangi subrangos reguliavimo lygis įvairiose valstybėse narėse labai skiriasi, atsiranda bendrosios rinkos susiskaidymas; kadangi vis dar kyla problemų dėl to, kad skirtingai aiškinamas vidaus rinkos taisyklių, susijusių su subrangos grandinių ir įdarbinimo tarpininkų reguliavimu, taikymas; kadangi Direktyva 2014/24/ES nesuteikia perkančiosioms organizacijoms pakankamai priemonių, kad jos galėtų veiksmingai kovoti su viešųjų pirkimų sutarčių nevykdymu, o kai kuriais atvejais netgi trukdo institucijoms, norinčioms imtis aktyvių priemonių;

AA. kadangi kovojant su nedeklaruojamu darbu, prekyba žmonėmis ir išnaudojimu darbe reikia griežtų darbo inspekcijos patikrinimų, tarpvalstybinės kontrolės ir veiksmingo įdarbinimo tarpininkų licencijavimo arba registravimo; kadangi dabartinių taisyklių vykdymo užtikrinimas ir geresnis valstybių narių bendradarbiavimas gali padėti spręsti problemas, susijusias su piktnaudžiaujamojo pobūdžio subranga ir tarpininkavimu darbo srityje;

Išnaudojimo darbe prevencija

1. pabrėžia, kad reikia visapusiško ES požiūrio į kovą su išnaudojimu

---

[28] Europos Komisijos Mažųjų ir vidutinių įmonių reikalų vykdomoji įstaiga, *Making socially responsible public procurement work – 71 good practice cases* (*Veiksmingų socialiai atsakingų viešųjų pirkimų užtikrinimas. 71 gerosios praktikos atvejis*), Leidinių biuras, 2020.

darbe, įskaitant neteisėtą darbą ir su juo susijusį organizuotą nusikalstamumą, taip pat su piktnaudžiaujamojo pobūdžio verslo praktika, visų pirma piktnaudžiavimu subranga ir tarpininkavimu darbo srityje; todėl ragina parengti ES kovos su šiomis problemomis, kurių poveikis valstybėse narėse ir sektoriuose gali skirtis, strategiją; pabrėžia, kad išnaudojimas darbe yra ne tik darbuotojų teisių ir žmogaus teisių pažeidimas, bet ir kenkia sąžiningai įmonių konkurencijai; atsižvelgdamas į tai, palankiai vertina Komisijos įsipareigojimą 2026 m. pateikti sąžiningo judumo dokumentų rinkinį; primena, kad dėl bendrų tikslų stiprinti Europos įmonių konkurencingumą, paprastinti procedūras ir mažinti nereikalingą administracinę naštą neturi sumažėti darbuotojų apsaugos lygis; pabrėžia, kad reikia griežčiau užtikrinti dabartinių darbo teisės aktų vykdymą, kad būtų garantuota veiksminga darbuotojų teisių apsauga ir sudarytos vienodos sąlygos bendrojoje rinkoje;

2. primena sunkumus, su kuriais dėl skirtingo bendrosios rinkos taisyklių aiškinimo susiduria kai kurios valstybės narės, siekdamos reglamentuoti subrangą nacionaliniu lygmeniu, pavyzdžiui, apriboti subrangos grandinių ilgį, taikyti solidariąją atsakomybę ir tiesioginio įdarbinimo reikalavimus; ragina Komisiją patikslinti valstybių narių galimybes priimti teisės aktus, kurie būtų proporcingi siekiant šalinti riziką ir problemas, kurių kyla dėl ilgų ir sudėtingų subrangos grandinių; ragina Komisiją dėti daugiau pastangų kovojant su išnaudojimu darbe;

3. dar kartą ragina Komisiją, siekiant nutraukti piktnaudžiavimą subranga ir apsaugoti darbuotojų teises, didinti skaidrumą ir atskaitomybę visoje tiekimo grandinėje[29];

4. pabrėžia, kad bet kokia ES lygmens iniciatyva, kuria siekiama kovoti su išnaudojimu darbe ir sudėtingomis subrangos grandinėmis, turėtų būti atsižvelgiama į valstybių narių geriausią praktiką, ji turėtų būti rengiama glaudžiai bendradarbiaujant su socialiniais partneriais, įskaitant Europos sektorių socialinio dialogo komitetus, ir būti pritaikyta prie konkrečių sektorių realijų; primena, kad bet kokios konkretiems sektoriams skirtos priemonės ir iniciatyvos, įskaitant solidariąją atsakomybę didelės rizikos sektoriuose, turi atitikti ES teisę ir nesudaryti nereikalingų kliūčių tarpvalstybinei verslo veiklai; pabrėžia, kad konkretiems sektoriams skirtose priemonėse ir iniciatyvose taip pat gali būti numatyti mažesni reguliavimo reikalavimai mažos rizikos sektorių įmonėms;

5. atkreipia dėmesį į tai, kad solidariosios atsakomybės principas yra būdas užtikrinti, kad pagrindiniam rangovui tektų bendra atsakomybė už paslaugas, teikiamas visoje subrangos grandinėje; mano, jog taikant tokį principą galima užtikrinti, kad kokybė, veiklos rezultatai ir atitiktis darbo, socialiniams ir saugos standartams būtų

---

29 2025 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl viešųjų pirkimų.

garantuoti sutartimi visais subrangos grandinės lygmenimis; pažymi, kad kelios valstybės narės nusprendė priimti griežtesnes atsakomybės subrangos grandinėse taisykles, nei Direktyvos 2014/67/ES 12 straipsnyje nustatytos minimalios taisyklės;

6. ragina Komisiją ir valstybes nares kovoti su praktika, kai pagrindinis rangovas visus darbus paveda atlikti subrangovams, pats neatlikdamas jokių darbų, kuri dar vadinama finansine subranga; pabrėžia, kad pagrindiniai rangovai turėtų patys vykdyti apibrėžtą sutarties dalį; atsižvelgdamas į tai, ragina Komisiją įvertinti viešųjų sutarčių, kurias daugiausia vykdo konkurso laimėtojo tiesioginiai darbuotojai, poveikį ir rekomenduoja, kad viešųjų pirkimų taisyklėmis įmonės būtų skatinamos turėti pakankamai vidaus darbuotojų, kad galėtų įgyvendinti projektus, dėl kurių joms skiriamos viešojo pirkimo sutartys[30];

7. ragina Komisiją ir valstybes nares kovoti su neteisėta praktika subrangos grandinėse, siekiant užtikrinti verslo konkurencingumą ir teisingas bei saugias darbo sąlygas; atsižvelgdamas į tai, skatina užtikrinti tiesioginius darbo santykius didelės rizikos sektoriuose, kai tai įmanoma, pagrįsta, proporcinga ir grindžiama viršesniais viešojo intereso motyvais, pvz., darbuotojų ir jų teisių apsauga;

8. ragina Komisiją ir valstybes nares skatinti į viešuosius pirkimus ir ES finansuojamus projektus įtraukti nuostatas dėl naudos bendruomenei, pvz., reikalauti, kad rangovai ir subrangovai prisidėtų prie vietos įgūdžių ugdymo arba socialinės įtraukties iniciatyvų, taip sukuriant teigiamą šalutinį viešųjų investicijų poveikį;

9. pabrėžia, kad socialiniai partneriai, įskaitant MVĮ atstovus, dažnai kartu yra inicijavę nacionalines ir regionines iniciatyvas, kuriomis siekiama apriboti subrangos lygius; pabrėžia, kad tokių iniciatyvų turėtų būti paisoma, o subrangos apribojimai turi būti proporcingi;

10. pažymi, kad dėl subrangos grandinių ilgumo ir sudėtingumo darbo inspekcijoms kyla didelių sunkumų nustatant teisinę atsakomybę už darbo teisės pažeidimus ir ši problema turi būti pašalinta;

11. pabrėžia, kad į visas naujas sistemas svarbu įtraukti lyčiai atžvalgias nuostatas;

12. pabrėžia, kad, siekiant apriboti bendrosios rinkos susiskaidymą, Komisija, glaudžiai bendradarbiaudama su valstybėmis narėmis ir socialiniais partneriais, įskaitant Europos sektorių socialinio dialogo komitetus, turėtų apibrėžti didelės rizikos sektorius; pabrėžia, kad valstybės narės gali prašyti Komisijos leisti joms prireikus pritaikyti bendrą didelės rizikos sektorių sąrašą siekiant atsižvelgti į konkrečią nacionalinę padėtį, kad būtų užtikrintas geriausias įmanomas

---

30 2025 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl viešųjų pirkimų.

požiūris į kovą su piktnaudžiavimu subranga, išnaudojimu darbe ir su darbu susijusiais nusikaltimais; pabrėžia, kad bet koks didelės rizikos sektorių nustatymas ir koregavimas turėtų būti grindžiamas tiksliais ir naujausiais duomenimis;

13. pažymi, kad pagrindinės verslo veiklos subranga gali lemti susiskaidžiusias ir nesaugias darbo vietas, mažesnį skaidrumą ir atskaitomybę, didesnę riziką, kad darbuotojai turės dirbti daugiau valandų ir gaus mažesnį darbo užmokestį, ir kitus darbo teisės pažeidimus, taip pat nesaugumą dėl darbo ir mažų garantijų darbą[31]; pabrėžia, kad pagal Direktyvą 2002/14/EB[32] darbuotojų atstovai turi būti informuojami ir su jais turi būti konsultuojamasi dėl sprendimų, dėl kurių gali iš esmės pasikeisti darbo organizavimas arba sutartiniai santykiai; ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti vienodo požiūrio principą ir deramas darbo sąlygas visiems darbuotojams;

14. yra susirūpinęs dėl to, kad trūksta teisinio aiškumo dėl skirtumo tarp tikro ir apgaulingo ne ES piliečių komandiravimo, taip pat dėl piktnaudžiavimo ES teise paslaugų teikimo srityje siekiant apeiti migracijos taisykles ir nacionalinę darbo teisę; pabrėžia, kad apgaulingas komandiravimas kenkia bendrosios rinkos socialinei struktūrai ir išnaudoja pažeidžiamiausių asmenų padėtį; ragina Komisiją, atsižvelgiant į E. Lettos pranešimą, peržiūrėti vykdymo užtikrinimo problemas, visų pirma susijusias su tarpvalstybiniu bendradarbiavimu, ir imtis atitinkamų priemonių, kad nebeliktų komandiravimo, kai nėra tikro darbuotojų ryšio su siunčiančiąja valstybe nare; primena bendrą E. Lettos ir M. Draghi pranešimų išvadą, kad reikia stiprinti bendrosios rinkos konkurencingumą;

15. susirūpinęs atkreipia dėmesį į riziką, susijusią su komandiravimu, kai jis vykdomas kartu taikant piktnaudžiaujamojo pobūdžio subrangą ir tarpininkavimą darbo srityje; ragina EDI išnagrinėti įdarbinimo tarpininkų naudojimą vykdant komandiravimą, įskaitant riziką, kad šiomis priemonėmis bus naudojamasi siekiant išvengti atsakomybės, apeiti socialinės apsaugos pareigas ir susilpninti sveikatos ir saugos standartus; ragina Komisiją kovoti su bet kokiu galimu

---

31 2016 m. Europos Parlamento tyrimas *Precarious Employment in Europe: Volume 1: Patterns, Trends and Policy Strategies* (*Mažų garantijų darbas Europoje. 1 tomas Struktūros, tendencijos ir politikos strategijos*); EUROFOUND, 2010, *Key elements of fair employment and decent work* (*Pagrindiniai sąžiningo užimtumo ir deramo darbo elementai*); Europos Komisijos Jungtinis tyrimų centras, *Outsourcing, working conditions and inequality* (*Veiklos ranga, darbo sąlygos ir nelygybė*), 2025.

32 2002 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2002/14/EB dėl bendros darbuotojų informavimo ir konsultavimosi su jais sistemos sukūrimo Europos bendrijoje. Bendras Europos Parlamento, Tarybos ir Komisijos pareiškimas dėl darbuotojų atstovavimo (OL L 80, 2002 3 23, p. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2002/14/oj).

piktnaudžiavimu Direktyva dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones[33] komandiravimo srityje;

16. pabrėžia, kad darbdavio ar įdarbinimo tarpininko darbuotojui suteiktas būstas turi atitikti taikytinus kokybės, higienos ir saugos standartus; pabrėžia, kad nuoma už tokį būstą turi būti proporcinga ir nediskriminacinė; ragina integruoti būsto patikrinimus į darbo inspekcijos patikrinimus didelės rizikos sektoriuose, siekiant neleisti, kad darbdaviai ar tarpininkai suteiktų darbuotojams orumą žeidžiantį, nesaugų ar perpildytą būstą; pabrėžia, kad sutarties nuostatos, kuriomis reglamentuojamas darbuotojo apgyvendinimas, neturi lemti nesaugios padėties dėl būsto, jei nutraukiami darbo santykiai;

17. ragina Komisiją bendradarbiauti su valstybėmis narėmis, kad būtų užtikrintas veiksmingas dabartinių teisės aktų dėl darbuotojų komandiravimo įgyvendinimas ir vykdymo užtikrinimas; primena, kad ES priėmė keletą teisinių priemonių, kuriomis siekiama kovoti su išnaudojimu darbe ir nelegaliu darbu, ir kad reikia gerinti šių teisės aktų vykdymo užtikrinimą nacionaliniu lygmeniu; ragina Komisiją įvertinti padėtį, užtikrinti, kad valstybės narės veiksmingai ir efektyviai įgyvendintų atitinkamas teisines priemones ir užtikrintų jų vykdymą, ir prireikus pradėti pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš valstybes nares, kurios nesilaiko taikytinos ES teisės;

18. pabrėžia viešų ir sąveikių licencijuotų įdarbinimo tarpininkų registrų pridėtinę vertę; pabrėžia, kad visam licencijavimui ar registracijai turėtų būti taikomi minimalūs sąžiningumo kriterijai; ragina Komisiją įvertinti nacionalinę praktiką ir teisės aktus, susijusius su įdarbinimo tarpininkais, ir užtikrinti, kad ES veikiantys įdarbinimo tarpininkai netaikytų jokių mokesčių ar neperkeltų jokių išlaidų darbuotojams – nei tiesiogiai ar netiesiogiai, nei visiškai ar iš dalies; pabrėžia, kad įdarbinimo tarpininkams, kurie pažeidžia taikytiną teisę ar kolektyvines sutartis, turėtų būti taikomos atgrasomosios sankcijos, pvz., jie turėtų būti pašalinti iš viešųjų registrų ir jiems turėtų būti draudžiama dalyvauti viešuosiuose pirkimuose;

19. ragina atliekant būsimą viešųjų pirkimų direktyvų peržiūrą užtikrinti, kad draudimo dalyvauti procedūroje kriterijais būtų galima veiksmingai šalinti konkrečių sektorių riziką, susijusią su sukčiavimu, korupcija ir nusikaltėlių įsiskverbimu; pabrėžia, kad skirtingiems sektoriams reikalingi atskiri, specialiai pritaikyti draudimo dalyvauti procedūroje kriterijai, atspindintys jų konkretų pažeidžiamumą; pabrėžia, kad perkančiosioms organizacijoms turėtų būti suteikti įgaliojimai pritaikyti viešojo pirkimo procedūras, kad būtų galima kovoti su nusikalstama veikla ir spręsti su ja susijusias problemas; pabrėžia, kad siekiant didesnio veiksmingumo ir supaprastinimo, su

---

33 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/104/EB dėl darbo per laikinojo įdarbinimo įmones (OL L 327, 2008 12 5, p. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2008/104/oj).

draudimo dalyvauti procedūroje pagrindais susijusios nuostatos turėtų būti supaprastintos; pabrėžia, kad bet kuriam ekonominės veiklos vykdytojui, kuris pažeidžia savo pareigas pagal taikytinus darbo ir aplinkos teisės aktus pagal Direktyvos 2014/24/ES 18 straipsnio 2 dalį, turėtų būti veiksmingai uždrausta dalyvauti atitinkamame viešojo pirkimo procese;

20. pabrėžia nacionalinių verslo registrų ir Europos verslo registrų sąveikos sistemos vertę įmonėms, siekiančioms gauti informacijos apie subrangovus, profesinėms sąjungoms, siekiančioms dalyvauti kolektyvinėse derybose, ir vykdymo užtikrinimo institucijoms; apgailestauja, kad nacionaliniuose verslo registruose prieinamos informacijos lygis labai skiriasi; ragina Komisiją peržiūrėti, kaip būtų galima pagerinti viešai prieinamos informacijos lygį, remiantis geriausia valstybių narių patirtimi;

21. yra susirūpinęs dėl to, kad dėl suskaidytų atsakomybės grandinių ir neaiškaus koordinavimo komandiruotiems darbuotojams ir darbuotojams subrangos grandinėse kyla neproporcingai didelė profesinės saugos ir sveikatos rizika, ypač statybos sektoriuje; atsižvelgdamas į tai, pabrėžia komandiruotų darbuotojų ir darbuotojų subrangos grandinėse informavimo ir konsultavimosi su jais, taip pat veiksmingo sveikatos ir saugos nuostatų vykdymo užtikrinimo, kaip nustatyta TDO konvencijoje Nr. 167, svarbą; atsižvelgdamas į tai, mano, kad svarbu stiprinti socialinių partnerių vaidmenį rengiant priemones ir mokymus darbuotojams ir toliau skatinti sveikas darbo sąlygas kitoje ES darbuotojų saugos ir sveikatos strateginėje programoje; ragina Komisiją įvertinti, ar dabartiniai profesinės saugos ir sveikatos teisės aktai tinkamai apima būtiniausių saugos ir sveikatos reikalavimų įgyvendinimą subrangos grandinėse;

Vykdymo užtikrinimas ir kontrolė

22. primena tarpvalstybinio bendradarbiavimo, veiksmingo vykdymo užtikrinimo ir skaidrumo svarbą kovojant su nusikaltėlių tinklais, susijusiais su nusikalstamumu darbo srityje; remia glaudesnį EDI, Europolo, nacionalinių valdžios institucijų ir socialinių partnerių bendradarbiavimą šioje srityje; pabrėžia, kad siekiant kovoti su išnaudojimu darbe ir skatinti sąžiningą konkurenciją bendrojoje rinkoje reikalingos veiksmingos ir pakankamai išteklių turinčios vykdymo užtikrinimo sistemos; pabrėžia, kad reikia kovoti su piktnaudžiavimu subranga, kai naudojamasi dirbtiniais susitarimais, pvz., priedangos įmonėmis ir fiktyviu darbu per laikinojo įdarbinimo įmones; primena, kad pagal Direktyvą 2009/52/EB reikalaujama, kad valstybės narės užtikrintų veiksmingus ir tinkamus patikrinimus siekiant kontroliuoti neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių įdarbinimą, ir ragina Komisiją ir valstybes nares užtikrinti tinkamą vykdymą;

23. palankiai vertina Komisijos EDI vertinimo ataskaitą ir pakartoja savo

raginimą[34] Komisijai iš esmės sustiprinti EDI įgaliojimus leidžiant jai tirti įtariamus ES teisės pažeidimus ir savo iniciatyva inicijuoti ir atlikti tarpvalstybinių atvejų patikrinimus, išplečiant institucijos įgaliojimų taikymo sritį, kad jie apimtų trečiųjų šalių piliečių darbo jėgos judumą, stiprinant jos operacinės rizikos analizės pajėgumus ir suteikiant pakankamai išteklių, kad ji galėtų vykdyti savo užduotis; pabrėžia, kad, vadovaujant EDI, reikia toliau derinti ir paprastinti darbo jėgos judumo reglamentus ir kontrolės procedūras, įskaitant vienodus kontrolės standartus ir geresnį keitimąsi informacija; rekomenduoja įsteigti EDI vykdymo užtikrinimo padalinius, skirtus konkretiems sektoriams, visų pirma statybos, transporto ir žemės ūkio, ir stiprinti bendradarbiavimą su socialiniais partneriais atitinkamuose sektoriuose;

24. pabrėžia itin svarbų darbo inspekcijų vaidmenį nustatant išnaudojimo darbe atvejus ir užkertant jiems kelią, taip pat apskritai užtikrinant darbo teisės aktų laikymąsi; primygtinai ragina valstybes nares padidinti darbo inspektorių skaičių ir paramą darbo inspekcijoms; primena, kad Direktyvoje 2006/22/EB[35] jau nustatytos būtiniausios taisyklės, pagal kurias tikrinama, kaip laikomasi socialinės teisės aktų kelių transporto sektoriuje, ir ragina Komisiją ir valstybes nares gerinti darbo inspekcijų kokybę bei dažnumą ir užtikrinti tinkamus būtiniausius darbo inspekcijos pajėgumus, laikantis TDO lyginamojo standarto, pagal kurį 10 000 darbuotojų turi tekti vienas darbo inspektorius; pabrėžia, kad, nepaisant skundų teikimo mechanizmų svarbos siekiant inicijuoti tikslinius patikrinimus, jais vis dar nepakankamai naudojamasi ir jie vis dar neprieinami, ypač mobiliesiems darbuotojams ir darbuotojams iš ES nepriklausančių šalių; primena, kad, kaip numatyta Direktyvoje 2009/52/EB, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų veiksmingų mechanizmų, kuriais naudodamiesi nelegaliai dirbantys trečiųjų ne ES piliečiai galėtų teikti skundus prieš savo darbdavius;

25. pabrėžia tikslių ir naujausių duomenų svarbą; pažymi, kad informacijos apie subrangos grandinių ir su darbu susijusio nusikalstamumo sandarą lygis visoje Europoje skiriasi ir tai yra iššūkis tiek vykdymo užtikrinimui, tiek politikos formavimui; ragina Komisiją gerinti duomenų rinkimą šioje srityje ir pabrėžia EDI vaidmenį teikiant patikimą informaciją apie bendras tendencijas ir piktnaudžiavimą tarpvalstybiniais atvejais;

26. atkreipia dėmesį į sėkmingas darbo vietų identifikavimo iniciatyvas nacionaliniu ir sektorių lygmenimis, pvz., socialinės tapatybės

---

[34] 2024 m. sausio 18 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos darbo institucijos įgaliojimų peržiūros.

[35] 2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/22/EB dėl būtiniausių sąlygų Tarybos reglamentams (EEB) Nr. 3820/85 ir (EEB) Nr. 3821/85 dėl su kelių transporto veikla susijusių socialinių teisės aktų įgyvendinti ir panaikinanti Direktyvą 88/599/EEB (OL L 102, 2006 4 11, p. 35, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2006/22/oj).

korteles; šiuo atžvilgiu palankiai vertina tai, kad į 2026 m. Komisijos darbo programą įtrauktas Europos socialinės apsaugos pasas (ESSPASS); pakartoja savo raginimą[36] skubiai įdiegti ESSPASS sistemą ir pagerinti socialinės apsaugos teisių ir sąžiningo judumo apsaugą ir skaitmeninį vykdymo užtikrinimą, įskaitant tikrinimą tikruoju laiku ir keitimąsi informacija tarp vykdymo užtikrinimo institucijų; ragina integruoti ESSPASS į esamas nacionalines ir sektorių darbuotojų kortelių sistemas, kad būtų užtikrintas sąveikumas ir būtų kuo mažiau sutrikimų; pabrėžia, kad ESSPASS turėtų sumažinti nereikalingą administracinę naštą, supaprastinti reikalavimų laikymąsi įmonėms, užtikrinti, kad MVĮ reikalavimų laikymosi išlaidos būtų minimalios, ir padėti EDI ir nacionalinėms valdžios institucijoms kovoti su piktnaudžiavimu ir nusikalstama veikla; pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tvirtą ESSPASS duomenų saugumą bei apsaugą ir socialinių partnerių dalyvavimą kuriant ir diegiant sistemą; be to, atkreipia dėmesį į tai, kad šiuo metu įgyvendinamos kitos ES iniciatyvos, pvz., skaitmeninės tapatybės dėklė, kurios galėtų padėti padidinti valdžios institucijų gebėjimą veiksmingiau kovoti su nusikalstama veika, neapsunkinant MVĮ ir nedidinant vartotojų išlaidų;

Sankcijų taikymas už išnaudojimą darbe

27. susirūpinęs pažymi, kad asmenys, kuriems vienoje valstybėje narėje taikomi prekybos draudimai, gali apeiti nacionalinius apribojimus užsiregistruodami ir vykdydami verslą kitoje valstybėje narėje, taip kenkdami kovai su išnaudojimu darbe visoje bendrojoje rinkoje; ragina Komisiją užtikrinti veiksmingesnį valstybių narių keitimąsi informacija ir bendradarbiavimą, taip pat prekybos draudimų ir baudžiamųjų sankcijų tarpusavio pripažinimą pagal Sutartis, kad būtų užkirstas kelias apribojimų apėjimui; pabrėžia, kad šiuo klausimu svarbu laikytis teisinės valstybės principo ir teisingo bylos nagrinėjimo apsaugos priemonių; rekomenduoja naudotis Vidaus rinkos informacine sistema (IMI), kad valstybės narės galėtų laiku ir saugiai keistis svarbia informacija;

28. atkreipia dėmesį į įvairių ES politikos sričių sankcijų ir sankcijų režimų skirtumus; pabrėžia, kad nuobaudos ir sankcijos už su darbu susijusius nusikaltimus ir darbuotojų teisių pažeidimus turi būti veiksmingos, atgrasomos ir proporcingos įmonės padaryto pažeidimo pobūdžiui, sunkumui ir trukmei bei nukentėjusių darbuotojų skaičiui; ragina Komisiją išnagrinėti galimybę susieti sankcijas su įmonės dydžiu ar apyvarta, siekiant užtikrinti proporcingumą, atgrasymą ir vienodas sąlygas; pabrėžia, kad reikia mechanizmo, skirto nesumokėtam darbo užmokesčiui, socialinio draudimo įmokoms, baudoms ir žalai tarpvalstybiniais atvejais išieškoti;

---

36 2021 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Europos socialinio draudimo paso įvedimo siekiant pagerinti skaitmeninį socialinės apsaugos teisių įgyvendinimą ir sąžiningą judumą.

29. atkreipia dėmesį į problemą, susijusią su nesąžiningais ir nusikalstamais darbo rinkos dalyviais, kurie naudojasi strateginiais bankrotais ir įmonių panaikinimu, kad išvengtų atsakomybės už neįvykdytus mokėjimus ir sankcijų; ragina Komisiją ir valstybes nares išnagrinėti problemas, susijusias su strateginiais bankrotais ir panaikintomis įmonėmis, ypač tarpvalstybiniais atvejais, ir imtis reikiamų iniciatyvų, kad sumažėtų jų plitimas;

30. primena, kad viešųjų išlaidų susiejimas su pagarba darbuotojų teisėms ir deramomis darbo sąlygomis yra viena iš turimų kovos su piktnaudžiavimu subranga ir nusikaltimais darbo srityje priemonių;

°

° °

31. paveda Pirmininkei perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai.